

L'ecologia profunda

NATURA URBANA. L'ecologia, a més d'una ciència, també és una manera de pensar, una filosofia. Hi ha moltes formes de pensament ecològic, però dues són singularment contraposades.

L'harmonia amb el paisatge depèn de les relacions entre nosaltres i la natura. Montserrat des de la serra de l'Ardèvol, a la falda de Collbaix.

Per una banda l'ecologia profunda o de llarg abast i, per l'altra, l'ecologia superficial o de curt abast. Aquesta és una filosofia que només busca amagar la brossa sota la catifa. En canvi, la primera va a l'arrel de la crisi ecològica -econòmica i democràtica- que estem vivint en molts llocs del món, però clarament a Catalunya. Se'ns proposa la interdependència entre tots els fenòmens de la natura. Tot el que és viu té dret a existir dignament i, per tant, els humans hem de conviure-hi en harmonia amb la natura. La crisi s'ha esdevingut quan hem deixat de percebre la realitat holísticament, com un tot. És aleshores que hem caigut en certes perversions: el consumisme i l'individualisme lligats al capitalisme salvatge.

L'ecologia profunda parteix d'un principi: la diversitat biològica té un valor intrínsec i no utilitarista. Tots els éssers vius depenen els uns dels altres i tots formen una atapeïda xarxa de relacions que constitueixen la natura. Els humans hi estem inclosos. És una xarxa sense centres visibles, on les relacions pròximes porten a restablir el poder en la gent. El pare de l'ecologia profunda va ser el filòsof i ecologista noruec Arne Næss (1912-2009). S'inspirà, sobretot, en el llibre "Primavera Silenciosa", de Rachel Carson (1907-1964), zoòloga, biòloga marina i escriptora nord-americana. El llibre donà fe dels efectes destructius dels pesticides sobre la natura nord-americana. Næss, a més, s'inspirà en el concepte de no-violència de Mahatma Gandhi (1869-1948). La diversitat biològica i cultural es mantenen en restablir les relacions pròximes i descentralitzades. Cada ésser viu, cada ésser humà ha de ser el centre per poder prendre decisions que garantiran el benestar de tothom, dels pròxims i dels llunyans. Es tracta d'aconseguir el poder sense exercir la violència, només potenciant l'autorealització i les relacions entre nosaltres i la natura.

Canviar de l'ecologia de curt abast a la de llarg abast serà difícil. Encara estem acostumats a no ser gaire conscients de les nostres accions. Sempre repercuteixen sobre el tot, sobre la comunitat, sobre la natura. Per això, hem de ser conscients de l'abast real d'aquestes amb un coneixement profund i crític d'on estem vivint, de l'entorn més pròxim. Però, si, per contra, desconeixem les repercussions, caldrà que actuem amb més cautela o senzillament que no actuem.